

ĐẨY MẠNH CÔNG TÁC THÔNG TIN, THỐNG KÊ KHOA HỌC VÀ CÔNG NGHỆ PHỤC VỤ PHÁT TRIỂN KINH TẾ - XÃ HỘI

PHẠM THÚY AN

Trung tâm Thông tin và Thống kê KH&CN Quảng Bình

Trong thời kỳ công nghiệp hóa, hiện đại hóa và hội nhập quốc tế, khoa học và công nghệ (KH&CN) ngày càng khẳng định là động lực để phát triển đất nước nhanh và bền vững. Trong đó, thông tin và thống kê KH&CN đóng vai trò rất quan trọng, là một lĩnh vực không thể thiếu trong hoạt động KH&CN, là cầu nối, công cụ truyền tải, phổ biến, giới thiệu và quảng bá các thành quả hoạt động nghiên cứu, ứng dụng, chuyển giao tiến bộ KH&CN đến thực tiễn của đời sống, sản xuất của mọi người dân, tổ chức, cơ quan, doanh nghiệp...

Trước hết, truyền thông KH&CN giữ vai trò chủ đạo trong công tác giới thiệu, phổ biến đường lối, chủ trương, chính sách, pháp luật của Đảng và Nhà nước coi phát triển KH&CN là quốc sách hàng đầu, động lực quan trọng để phát triển kinh tế - xã hội và bảo vệ Tổ quốc. Qua các kênh truyền thông, người dân cũng như các cấp quản lý ý thức được vai trò của KH&CN có tính chất quyết định phát triển lực lượng sản xuất, nâng cao tính cạnh tranh và hiệu quả của sản phẩm, hàng hóa và của cả nền kinh tế. Không chỉ dừng lại ở mức nhận thức, truyền thông phải tạo được sự đồng thuận, ủng hộ, tham gia của toàn xã hội, biến thành hành động, đẩy mạnh hơn nữa việc áp dụng KH&CN vào công tác quản lý, sản xuất và đời sống.

Chiến lược phát triển KH&CN Việt Nam giai đoạn 2011-2020 đã xác định hoạt động tuyên truyền, phổ biến KH&CN là một trong 6

giải pháp chủ yếu để phát triển KH&CN Việt Nam: “Đẩy mạnh hoạt động truyền thông và tuyên truyền sâu rộng trong xã hội, đặc biệt là trong các doanh nghiệp về chủ trương, chính sách, pháp luật về KH&CN, về vai trò động lực then chốt của KH&CN đối với sự nghiệp xây dựng và phát triển đất nước nhằm nâng cao tinh thần tự lực, tự cường, sự đồng thuận và ủng hộ mạnh mẽ của cả hệ thống chính trị đối với hoạt động KH&CN; tạo không khí thi đua lao động sáng tạo, nghiên cứu, ứng dụng KH&CN trong hoạt động sản xuất, kinh doanh và mọi lĩnh vực của đời sống xã hội; nâng cao tinh thần trách nhiệm của tổ chức, cá nhân hoạt động KH&CN đối với sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc”. Ngoài ra, vai trò khác của truyền thông KH&CN là tuyên truyền, phổ biến, đưa nhanh các tri thức KH&CN vào thực tiễn sản xuất và đời sống. Từ những thông tin phục vụ cho công tác lãnh đạo chỉ đạo, điều hành; thông tin phục vụ nghiên cứu khoa học và phát triển công nghệ; phục vụ chuyển giao, đổi mới công nghệ; đến những tri thức khoa học thường thức gắn liền với đời sống hàng ngày của mỗi người dân. Chiến lược phát triển KH&CN Việt Nam giai đoạn 2011-2020 cũng nhấn mạnh cần: “Nhân rộng và tăng cường mô hình phổ biến kiến thức KH&CN phục vụ phát triển kinh tế - xã hội, xóa đói, giảm nghèo, xây dựng nông thôn mới tại các địa phương”.

Thứ hai, thống kê KH&CN có vai trò quan trọng đối với công tác quản lý, chỉ đạo, điều hành, xây dựng chiến lược và chính sách phát

Cán bộ Trung tâm Thông tin và Thống kê KH&CN hướng dẫn cách khai thác thông tin KH&CN cho các cán bộ xã

Ảnh: TL

triển đổi với sự phát triển của các lĩnh vực kinh tế - xã hội của địa phương.

Nhận thức được vai trò của thông tin và thống kê KH&CN, thời gian qua, thông tin và thống kê KH&CN Quảng Bình đã có những đóng góp trong việc tuyên truyền đường lối, chủ trương, chính sách, pháp luật của Đảng và Nhà nước về KH&CN. Thông tin KH&CN được tuyên truyền, phổ biến dưới nhiều hình thức đa dạng, trên nhiều phương tiện thông tin đại chúng nhằm truyền tải những thông tin khoa học mới nhất, thiết thực nhất giúp bà con tiếp cận với những kỹ thuật sản xuất, chăn nuôi mới; đồng thời phục vụ quản lý nhà nước về KH&CN; thúc đẩy chuyển giao công nghệ, các hoạt động nghiên cứu khoa học và phát triển công nghệ; xây dựng nguồn lực thông tin về KH&CN phục vụ phát triển kinh tế - xã hội.

Hàng năm, Trung tâm xuất bản 3000 bản

Tạp chí Thông tin KH&CN. Thông qua Tạp chí Thông tin KH&CN đã thực hiện tốt công tác tuyên truyền đường lối, chủ trương, chính sách, pháp luật của Đảng và Nhà nước trong lĩnh vực KH&CN trên địa bàn tỉnh Quảng Bình; trao đổi phổ biến kinh nghiệm trong công tác quản lý, tổ chức hoạt động KH&CN của các cơ quan, đơn vị và các cơ sở sản xuất kinh doanh. Thông tin tuyên truyền về công tác nghiên cứu, hoạt động và quản lý khoa học, kết quả thực hiện các chương trình, đề tài, dự án nghiên cứu khoa học được nghiệm thu và triển khai thực hiện đạt hiệu quả. Kết quả áp dụng những tiến bộ KH&CN vào sản xuất và đời sống, giới thiệu những mô hình, những tiến bộ công nghệ trong chăn nuôi, các sản phẩm sản xuất tại địa phương đạt chất lượng, thông tin về công nghệ mới, công nghệ thân thiện với môi trường, sở hữu công nghiệp, chuyển giao

công nghệ, giới thiệu những thành tựu KH&CN mới có khả năng áp dụng vào địa phương. Các doanh nghiệp điển hình ứng dụng tiến bộ KH&CN trong sản xuất và nâng cao chất lượng sản phẩm, dịch vụ các chương trình mục tiêu quốc gia triển khai trên địa bàn tỉnh. Trao đổi thông tin nhằm nâng cao hiệu quả trong việc khai thác tiềm năng thế mạnh của địa phương, xây dựng được mối liên kết giữa khai thác tiềm năng gắn với sản xuất chế biến, tiêu thụ sản phẩm, phát triển sản xuất theo hướng hàng hoá có chất lượng cao; Đăng tải hàng trăm tin/bài lên trang thông tin điện tử Sở KH&CN Quảng Bình; Tuyên truyền, phổ biến hoạt động KH&CN trên Đài Phát thanh Truyền hình tỉnh với 12 phóng sự và nhiều tin phản ánh các hoạt động KH&CN trên địa bàn toàn tỉnh; Tuyên truyền, phổ biến hoạt động KH&CN trên Báo Quảng Bình, định kỳ mỗi tháng một chuyên mục về thông tin KH&CN; Tham gia biên tập nhiều ấn phẩm KH&CN, như: “Lịch sử Quảng Bình”, “Danh nhân Quảng Bình - Tuyển tập báo cáo khoa học Hội thảo Quốc gia”, “Báo cáo khoa học Hội thảo Quốc gia về Quảng Bình 410 năm hình thành và phát triển”... Ngoài ra, thông qua các nhiệm vụ nghiên cứu khoa học: “Tuyên truyền và phổ biến kiến thức về SHTT trên Đài Truyền hình Quảng Bình”, “Nghiên cứu xây dựng mô hình cung cấp thông tin KH&CN phục vụ xây dựng nông thôn mới tỉnh Quảng Bình” đã đưa thông tin KH&CN tới cấp xã phục vụ xây dựng nông thôn mới, góp phần nâng cao dân trí, xoá đói, giảm nghèo, cải thiện chất lượng đời sống tinh thần và vật chất cho người dân.

Tại tỉnh Quảng Bình, hoạt động thống kê KH&CN do Trung tâm Thông tin và Thống kê KH&CN trực tiếp thực hiện, nhằm tạo dựng nguồn thông tin thống kê KH&CN thành hệ thống cơ sở dữ liệu. Đến nay, Trung tâm đã triển khai thực hiện báo cáo thống kê cơ sở, tổng hợp và các cuộc điều tra thống kê

KH&CN như: Điều tra tiềm lực, điều tra nghiên cứu và phát triển, điều tra đổi mới công nghệ, điều tra hội nhập quốc tế về KH&CN nhằm thu thập thông tin về tiềm lực, hoạt động nghiên cứu và phát triển của các tổ chức KH&CN (bao gồm các tổ chức nghiên cứu và phát triển, các trường đại học, cao đẳng), các doanh nghiệp chế tạo, các đơn vị hành chính sự nghiệp khác có hoạt động nghiên cứu và phát triển để phục vụ đánh giá thực trạng, đề xuất các giải pháp phát triển tiềm lực KH&CN và xây dựng chính sách chiến lược KH&CN của tỉnh, của quốc gia.

Bên cạnh đó, Trung tâm tổ chức thực hiện đăng ký và lưu giữ các nhiệm vụ KH&CN cấp tỉnh và nhiệm vụ KH&CN cấp cơ sở; Biên hội, bổ sung và cung cấp các thông tin tư liệu KH&CN cần thiết phục vụ công tác tham khảo, nghiên cứu, chủ yếu bổ sung CSDL KH&CN tích hợp trên đĩa CD-Rom. Tổ chức khai thác thông tin trên mạng Internet và các phương tiện thông tin đại chúng để bổ sung vào thư viện điện tử của Trung tâm; cung cấp thông tin để phục vụ công tác biên tập chuyên mục trên các số Tạp chí.

Để thực sự là cơ quan đầu mối về thông tin KH&CN trên địa bàn tỉnh, trong thời gian tới, Trung tâm Thông tin và Thống kê KH&CN cần đẩy mạnh việc xây dựng mạng lưới thông tin giữa Cục Thông tin KH&CN Quốc gia, giữa các viện, trường, các sở ban ngành, địa phương, các doanh nghiệp trong tỉnh nhằm cung cấp, trao đổi và khai thác hiệu quả nguồn thông tin KH&CN góp phần thiết thực phục vụ cho sự phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh nhà. Đồng thời, Trung tâm Thông tin và Thống kê KH&CN cần phối hợp chặt chẽ với các cơ quan thông tấn, báo chí xây dựng những chương trình, hoạt động, sản phẩm truyền thông đa dạng cả về hình thức cũng như nội dung để thu hút được sự quan tâm của toàn xã hội, từ đó nâng cao chất lượng, hiệu quả hoạt động ■